

0739
INSP!R

Internationaal Netwerk voor het
Recht op Sociale Bescherming

SOCIALE
BESCHERMING:
DE
'HOOFDWEG'
OP

SAMENVATTING VAN **HET WERELD**
RAPPORT OVER SOCIALE BESCHERMING
2020-2022

Connected by **WSM**

Opinie van DE EXPERT

Koen Detavernier
Expert sociale bescherming WSM

Het *World Social Protection Report 2020-2022 van de IAO*: «*Sociale bescherming op een tweesprong - op weg naar een betere toekomst*» laat een klein beetje vooruitgang zien bij de daadwerkelijke verwezenlijking van het recht op sociale bescherming voor iedereen. De effectieve dekking met ten minste één sociale beschermingsgarantie bereikt 47% van de wereldbevolking in 2020. Dat is 2% meer dan in 2017, toen de vorige editie van het wereldrapport over sociale bescherming werd geschreven.

Vooruitgang dus, maar veel te weinig. Ondanks de talrijke maatregelen die zijn genomen om het eerste jaar van de covid pandemie door te komen, blijven meer dan 4 miljoen mensen volledig onbeschermd. Veel van de genomen maatregelen waren slechts tijdelijke antwoorden op de crisis en hebben niet bijgedragen tot een duurzame versterking van de stelsels van sociale bescherming. De crisis heeft echter eens te meer aangetoond dat landen die vóór de crisis over solide sociale beschermingsstelsels beschikten, veel veerkrachtiger konden reageren.

Als we zo doorgaan, een verbetering met 2% in 3 jaar, zal het nog 72 jaar duren om de resterende 53,1% van de wereldbevolking te dekken met ten minste 1 sociale beschermingsgarantie. Een volledige dekking zal uiteraard nog langer duren.

De «zijweg» kiezen, zoals de secretaris-generaal van de IAO Guy Ryder het noemt: het beleid laten zoals het is, de investeringen in sociale bescherming niet verhogen, mogelijk zelfs terugkeren naar een hard bezuinigingsbeleid, kan dus geen optie meer zijn. Als de pandemie één ding heeft bewezen, dan is het wel het belang van een volwaardige, breed gedragen, op rechten gebaseerde sociale bescherming.

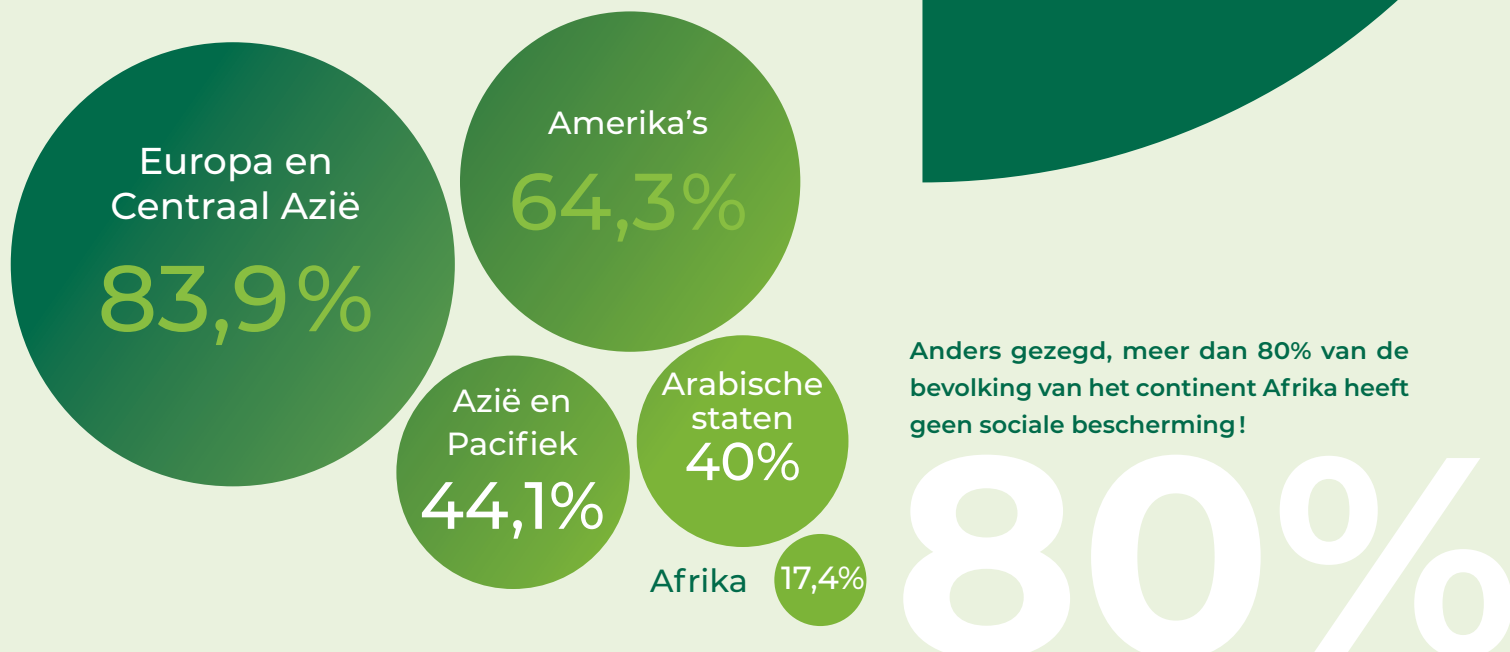
De onderstaande samenvatting geeft wat meer details over de lacunes in de dekking en over de regionale verschillen in dekking die uit het verslag van de IAO naar voren komen. De uitdaging om alle mensen effectief te dekken met volwaardige sociale bescherming is immens. En het verslag is een krachtige oproep om voor sociale bescherming de «hoofdweg» te kiezen: met meer investeringen in sociale bescherming en een oproep om zowel de binnenlandse financiering als de internationale samenwerking te verhogen om de sociale beschermingsstelsels te versterken, zodat de hiaten in de dekking kunnen worden gedicht.

SAMENVATTING VAN HET WERELD RAPPORT OVER SOCIALE BESCHERMING 2020-2022

De pandemie heeft de ongelijkheden en de lacunes in de sociale bescherming blootgelegd. Wat meer is, werd de bestaande kloof vergroot. Door de ondervonden moeilijkheden aan het licht te brengen, biedt die crisis de opportunititeit om een sprong voorwaarts te maken en in de goede richting te gaan.

In 2020, genoot meer dan de helft van de wereldbevolking (53,1%) geen sociale bescherming. De vastgestelde lacunes houden verband met onderinvestering in deze sector, in het bijzonder in Afrika, Azië, de Arabische staten en in sommige staten in Latijns-Amerika. Dit tekort is toegenomen met de Covid-19 crisis en grotere investeringen zijn vereist om vooruitgang op het gebied van armoedebestrijding te blijven boeken.

Discrepantie per continent:

Om de crisis aan te pakken, zijn maatregelen in verschillende mate over de hele wereld genomen. Landen met hoge inkomens waren beter toegerust en hebben het gemakkelijker gevonden om in hun behoeften aan sociale bescherming te voorzien.

0,4%

Wat de kinderen betreft, heeft de overgrote meerderheid van hen nog steeds geen effectieve sociale zekerheid en op wereldniveau, heeft slechts 26,4% van hen recht op sociale uitkeringen. Naar aanleiding van Covid, hebben verschillende landen universele of quasi-universele beschermingssyste- men voor kinderen en gezinnen geïmplementeerd. Er kunnen echter betere resultaten worden bereikt door middel van geïntegreerde systemische bena- deringen, waarbij rekening wordt gehouden met alle schakels van het probleem.

In Sub-Sahara Afrika wordt slechts 0,4% van het bbp uit- getrokken voor de sociale bescherming en zekerheid van kinderen. Toch heeft deze regio van de wereld een van de hoogste percentages kin- deren (40,6%).

Er is vooruitgang geboekt bij de beroeps- bevolking, maar er zijn nog steeds lacunes, of het nu gaat om moederschap, ziekte of invaliditeit. Er moeten ook nog inspanningen worden geleverd op het gebied van arbeidsongevallen, beroepsziekten of werkloosheidsuitkeringen.

In het algemeen wordt slechts 3,6% van het mondiaal bbp toegewezen aan maatregelen om de beroepsbevolking inkomenszekerheid te bieden. Om een basisniveau van sociale be- scherming op nationaal niveau te garanderen (alle sectoren inbegrepen), zouden landen met lagere middeninkomens⁴ 5,1% van hun bbp moeten in- vesteren, zouden landen met hogere middenin- komens 3,1% van hun bbp moeten investeren en zouden landen met lage inkomens 15,9% van hun bbp moeten investeren.

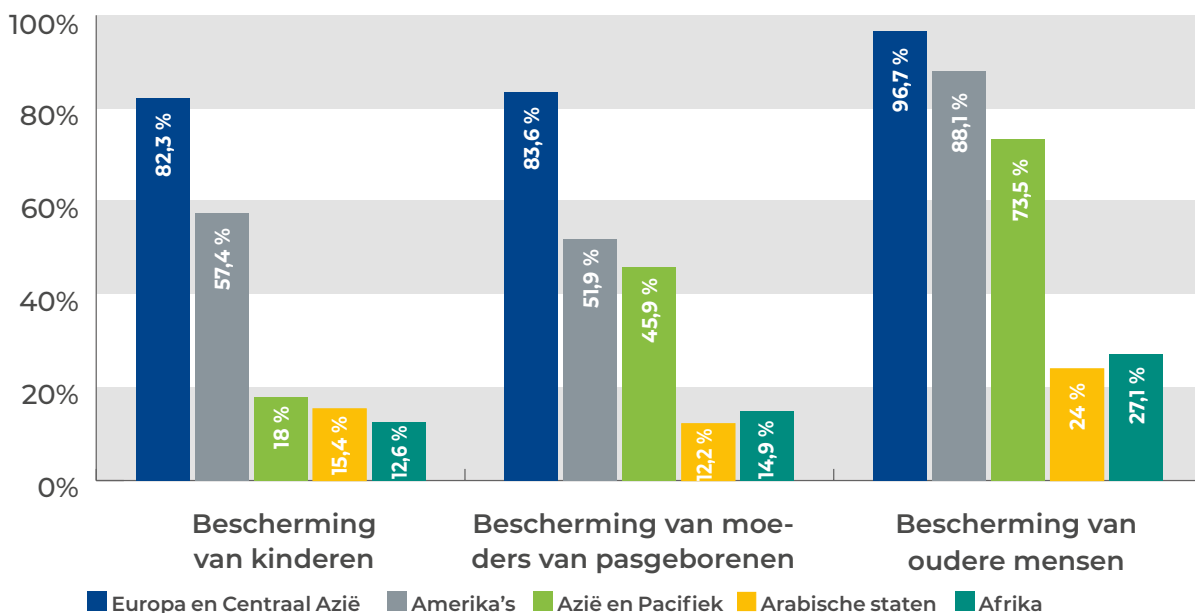
69,4% van de wereldberoeps- bevolking heeft helemaal geen sociale bescherming, wat 4 miljard mensen in de wereld vertegenwoordigt.

Wat de behandeling van ern- stige handicaps betreft, zijn er enorme verschillen. In Centraal Azië en Europa, is de sociale dekking meer dan 80% terwijl die de 10% niet bereikt in Afrika en de Arabische staten.

⁴ De staten die onder deze en de volgende categorieën vallen, zijn vermeld op blz. 239 van het wereld verslag over sociale bescherming 2020-2022.

In termen van ouderdomspensioen, is het systeem in de ontwikkelingslanden verbeterd en in veel landen zijn universele systemen ingevoerd. Niettemin blijft de financiële duurzaamheid de prioriteit van die hervormingen, wat een obstakel vormt voor de uitbreiding van de pensioenstelsels.

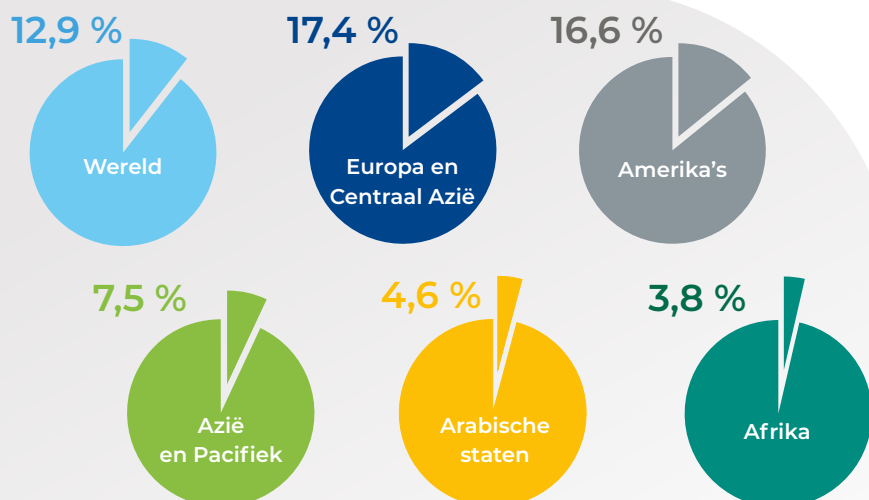
Qua gezondheidszorgdekking, is er enorme vooruitgang geboekt. Er zijn echter nog veel obstakels op dit gebied.

Een voldoende, passende en uitgebreide sociale bescherming is in hoge mate afhankelijk van de financiële middelen die ervoor worden uitgetrokken. In dit opzicht kunnen aanzienlijke verschillen tussen de verschillende regio's van de wereld worden waargenomen, met name afhankelijk van het niveau

van economische ontwikkeling. Niettemin kunnen er verschillen worden vastgesteld in landen met een vergelijkbaar niveau van economische ontwikkeling (of begrotingstoewijzing), wat aantoont dat deze financiering ook een kwestie van politieke wil is, ongeacht de economische situatie van het land.

Financiering van sociale bescherming (uitgezonderd de gezondheid) in percentage van het bbp

Ook wat de financiering betreft, is er minder begrotingsruimte voor de ontwikkelingslanden, die bijgevolg minder geneigd zijn sociale bescherming te financieren. Evenwel bestaan er instrumenten. Ter illustratie: een toename van het aantal belastingbetalers verhoogt het niveau van sociale dekking (gebaseerd op het bijdragesysteem). Het is ook mogelijk nieuwe belastingen te creëren, zoals de Plurinationale Staat Bolivia heeft gedaan om universele pensioenen, kinderbijslag en andere uitkeringen te financieren uit belastingen op minerale en aardgasactiviteiten. Op die manier, kunnen financieringskanalen worden onderzocht.

In het algemeen, is een universele sociale bescherming wezenlijk voor een meer inclusieve, mensgerichte toekomst. In dit verband moeten de maatregelen die na Covid-19 zijn genomen, worden gehandhaafd totdat de crisis is opgelost. Het beleid van bezuinigingen en begrotingsconsolidatie moet achterwege worden gelaten en investeringen in bescherming is nodig om een terugkeer naar de normale situatie mogelijk te maken. Covid-19 heeft geleid tot inzicht in de waarde van sociale bescherming en tot het besef dat individueel welzijn in hoge mate afhankelijk is van collectief welzijn en dat de regeringen er iets aan kunnen doen, als ze het echt willen. Dit is de weg vooruit, ook na de crisis. Het is dus van essentieel belang duurzame beschermingssystemen in te voeren om toekomstige onzekerheden het hoofd te kunnen bieden.

INSP!R

Internationaal Netwerk voor het
Recht op Sociale Bescherming

Connected by **WSM**

Het volledige verslag is te vinden op de website van de IAO in
het Engels, Frans en Spaans:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms_817572.pdf

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_protect/@soc_sec/documents/publication/wcms_817575.pdf

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_protect/@soc_sec/documents/publication/wcms_817576.pdf